

ERASMUS+ PROJEKT „FIVE SENSES – FIVE WAYS TO EXPLORE“

Marko Borojević
Centar za odgoj i obrazovanje 'Ivan Štark' Osijek
OŠ 'Bijelo Brdo' Bijelo Brdo
markoborojevic3@skole.hr

Ljiljana Šakić
OŠ 'Mladost' Osijek
ljiljanasakic@skole.hr

Broj
bibliografske
jedinice

375

Kako je divno tragati za pričama i fotografijama kroz bespuća sjećanja i foldera sada u vrijeme kada se putovanja, istraživanja i otkrivanja novoga apsolutno ne preporučuju i kada su samo sljedeća dva tjedna ključna. Posebno je sada vrijedno to oživljavanje uspomena na jedno prekrasno iskustvo. Sjajno je vratiti se u taj rujan 2019. godine i pokušati bar približno opisati tih nezaboravnih sedam dana otkrivanja, istraživanja, učenja, povezivanja i uživanja u tome.

U sklopu Erasmus+ projekta zamjene mladih pod nazivom „Five senses – Five ways to explore“ posjetili smo litvanski grad Šiauliai u kojem se nalaze naši tadašnji domaćini – Šiauliai County Povilas Višinskis javna knjižnica. Ova najveća knjižnica u sjevernoj Litvi imponira modernim i inovativnim uređenjem, ali svjedočanstva bogate povijesti i umjetničkog izričaja na svakom su koraku. Fond od oko 620.000 publikacija raspoređen je u mnogobrojnim odjelima, od kojih su na nas poseban dojam ostavili dječji odjel i odjel umjetnosti i glazbe. Prosječno 120.000 korisnika ostvari 500.000 posudbi u godini. U sklopu knjižnice nalaze se kino dvorana, restoran, informatičke sobe, robotičke radionice, senzorna soba, a godišnje se održi preko dvjesto događanja. Također, vrlo su aktivni u europskim projektima i u svakom trenutku održava ih se nekoliko istovremeno, a velike pohvale stalno dolaze na račun njihova projektnog menadžera. Teret ovih aktivnosti na svojim leđima osjete 92 zaposlenih, od kojih su 65 knjižničari. Detaljnije informacije o ovoj krasnoj knjižnici udaljene su od Vas samo nekoliko klikova mišem.

Kako su tamo dospjeli učenici i voditelji Centra za odgoj i obrazovanje „Ivan Štark“ iz Osijeka?

Priča počinje krajem 2018. godine kada u naš Centar „Ivan Štark“ dolazi Sanela Ravlić iz udruge Kreaktiva i predlaže sudjelovanje u *Erasmusov contact making event* „All included“ koji je za cilj imao podići svijest o osobama s teškoćama i povezati različite europske organizacije koje rade s djecom s teškoćama. Ravnateljica Centra Edit Lemal s radošću prihvaća ovaj prijedlog i eto kolege Zorana Špoljarića i mene u idiličnom mjestu Sepolno Krajenskie na sjeveru Poljske, u siječnju 2019. godine, na genijalnom

treningu 'All included'. U tom smo treningu sudjelovali s dvanaest ostalih organizacija koje rade s djecom i mladima s teškoćama, iz dvanaest europskih zemalja. U nama je doista probudio nove načine učenja i otvorio nove mogućnosti za naše učenike koji jednostavno nemaju takve prilike kao njihovi vršnjaci iz redovnih škola. Nakon tri dana učenja osnovnih znanja o funkcioniranju europskih projekata, sljedeća smo tri trebali odabrati partnere te kreirati i prezentirati svoj projekt, naravno koliko je to moguće u trodnevnom radu. Poslije uvodnih riječi o kreiranju vlastita projekta, dobili smo tri minute (!) za šetnju po prostoru i brzi nasumični razgovor sa svim sudionicima iz drugih zemalja te na taj način dobili svoje partnere u projektu. Tijekom toga kratkog vremena najviše smo se povezali s dvjema knjižničarkama iz Litve i jednom učiteljicom engleskog jezika iz Latvije. Jedna od najboljih stvari iz projekta u Litvi jest to da smo toga siječnja u Poljskoj o svim projektnim aktivnostima razgovarali sljedeća tri dana.

Također, tada smo odlučili da je knjižnica iz Šauliaiija logičan izbor za domaćina i nositelja projekta jer kao javna knjižnica nemaju 'svoju' upisanu djecu za gostovanje u Erasmus razmjeni, ali su kao domaćini mogli funkcionirati zbog dobre suradnje s lokalnom školom za djecu s teškoćama.

Nakon trodnevnog rada završili smo skraćenu verziju projekta koji je kasnije doradio projektni menadžer iz knjižnice Povilas Višinskis te su nas kolegice u ožujku 2019. godine obavijestile o tome kako je projekt predan Europskoj komisiji u Litvi i kako ćemo biti obaviješteni o rezultatima. Ubrzo smo saznali da je projekt prihvaćen uz vrlo visoke ocjene i počeli planirati svoj put na Baltik. Avantura je bila pred nama.

Projektne aktivnosti koje su se odnosile na rad u knjižnici planirao sam sa svojom dragom kolegicom i mentoricom Ljiljanom Šakić, koja je, kao koautor, sudjelovala i u kreiranju ovoga članka. Bilo je zahtjevno predvidjeti mogućnosti naše djece te način na koji će funkcionirati u novom okruženju i na nepoznatom jeziku, uz puno prevođenja, pomaganja i prilagođavanja sadržaja.

Pripreme su bile detaljne i zahtjevne jer ovaj je daleki put uključivao prvi let u životu avionom naših šestero učenika. Napokon je došao i dan putovanja te smo školskim kombijem krenuli u Budimpeštu, odakle smo letjeli za Rigu u Latviji, od koje je Šauliai u Litvi udaljen dva sata autobusom.

Dakle, na odredištu u Šauliaiju u prvom danu projekta našli smo se mi: četiri učenika iz Centra „Ivan Štark“ Osijek, dva učenika OŠ „Bijelo Brdo“ iz Bijelog Brda te kolegica Andreja Majsan i ja kao voditelji; šest učenika i dva voditelja iz *Cesis boarding school – rehabilitation center*, škole iz grada Cesis u Latviji – kao partneri. Domaćini su nam, uz osoblje knjižnice, bili učenici iz 'Ringuva' special school, lokalne škole za djecu s teškoćama iz Šiauliaija.

Same projektne aktivnosti bile su ono što je naše učenike najviše oduševilo. Isplanirana je odlična kombinacija edukativnih radionica u sklopu knjižnice i prekrasnih izleta koji su za cilj imali upoznavanje nove zemlje. Prije samih radionica imali smo detaljan zajednički obilazak knjižnice u kojem smo se dodatno uvjerali u veličinu i opremljenost ustanove. Uživali smo u svim radionicama, no učenicima se posebno svidjela izrada vlastitog *ex librisa*, gdje su pokazali svoju kreativnost. Oduševljenje je izazvala i radionica robotike u sjajno opremljenoj robotičkoj sobi. Sastavljanje različitih modela i daljinsko upravljanje robotima i vozilima posebno je zainteresiralo muški dio naše ekipe. Radionica senzornog čitanja koja je nedavno postala redovnom aktivnošću Knjižnice, a namijenjena je djeci s autizmom, pokazala nam je koliko truda u svoj rad zbilja ulažu djelatnici Knjižnice. Kino dvorana i restoran također su spadali u omiljene prostore knjižnice u koje smo se rado vraćali.

Kako i sam naziv projekta kaže, cilj je bio istraživati i spoznati novi doživljaj svim osjetilima. Tako je i bilo. Radionica izrade čokolade u gradskoj tvornici koja je uspješna i poznata na državnoj razini, svakako je pomogla u tome. Kreativnost se rasplamsala, a rezultati su bili odlični.

Naravno, ovakve istraživačke aktivnosti morale su uključivati putovanja i izlete. Posjetili smo doista prekrasne destinacije Litve. U blizini našeg grada domaćina, samo na deset minuta vožnje nalazi se prava turistička atrakcija ove zemlje; predivni Hill of crosses. Jedno od najsvetijih mjesta u svijetu trenutno očarava i ispunjava strahopoštovanjem. Tišina na stazama između tisuća i tisuća križeva iz doslovno cijelog svijeta jedna je nova dimenzija doživljaja. Ovo važno hodočasničko mjesto teško je usporediti bilo s čime i tko god bude u mogućnosti posjetiti ga, neće ostati ravnodušan i razočaran.

Sjajno iskustvo bio je i posjet gradovima Klaipedi i Palangi. Ovi gradovi na obali Baltičkog mora vrlo su atraktivni i turistički posjećeni pa je ovo bio izlet koji smo nestrpljivo čekali. U Klaipedi poseban dojam na nas ostavio je njihov znameniti Delfinarij, mjesto posebne predanosti i rada ljudi s dupinima, čiji su nas rezultati ostavili bez teksta. Nastup dupina i njihovih trenera izmamio je takav izraz nevjerice i uzbuđenja na lica naših učenika koji nam je samo još jednom potvrdio koliko je opravdan trud uložen u ovaj projekt. Nakon šetnje gradom uputili smo se u obližnju Palangu koja se ističe ogromnom pješčanom baltičkom plažom i svojom najvećom atrakcijom – velikim drvenim pješačkim mostom na obali mora. Most je dugačak preko 400m i pruža fantastičan doživljaj grada i plaže te smo u ovoj šetnji maksimalno usporili i uživali na mostu i plaži, ali i ugodnom i neprevrućem baltičkom suncu.

Ovo su samo neke od aktivnosti vrlo bogatog projektnog programa koje su na nas ostavile najveći dojam, a opisivati svaku aktivnost u ovih sedam dana, zauzelo bi previše stranica.

Pored svih ovih sjajnih doživljaja, najveći je dojam ostavila svakako predanost i apsolutna posvećenost naših domaćina-djelatnika knjižnice. Pobrinuli su se za svaki detalj i konstantno brinuli da nam ništa ne bi nedostajalo. Od sjajnog smještaja, preko hrane i druženja u slobodno vrijeme izvan satnice projekta, do besprijekorne komunikacije o svim planovima i aktivnostima te izvršavanja istih s ogromnom točnošću i preciznošću, mogli smo se samo zahvaliti te ih pohvaliti ravnatelju. Njihova točnost posebno je ostavila dojam na mene jer je svako petominutno kašnjenje za njih predstavljalo veliko iznenađenje. Strpljenje u planiranju svakog detalja bilo je nevjerojatno. Takva predanost

radu podsjetila me na njihove skandinavske susjede preko mora i čini se da apsolutno teže njihovu modelu, iako su i dalje za taj rad višestruko manje plaćeni.

U svakom slučaju, velika im hvala i ovom prilikom, a mi ostajemo bogatiji za ovo sjajno iskustvo o kojem i dalje često razgovaramo u svojoj školi i prisjećamo se svih prekrasnih doživljaja koje i dalje osjećamo.